

km dolgo pot od mesta Kaluš do mesta Husiatin ob rusko-gališki meji. Zavzeli smo nad 10.000 stirskega kilometra od Rusov zasedenega ozemlja. V našo posest so prešla mesta Kaluš, Halič, Stanislav, Nadvorna, Kolomeja, Horodenka, Bučac, Obertin, Kuti, Podhajce, Jezierna, Tarnopol, Trembovla, Zalesčiki, Čortkov, Husiatin in še več manjših mest ter nad 200 trgov in vasi. Nekatere vesti pravijo, da smemo pričakovati tudi ta uspeh proti Rusom, da bo Rusija bolj resno začela misliti na mir, ker je menda spoznala, da nas ne more premagati. Kljub ruskemu porazu pa še ni na Ruskem opaziti krepkejših in razsežnejših agitacij za mir. V Rusiji so razmere še docela neurejene ter se ministri vedno menjavajo; vrh tega Angleži in Francozi močno pritiskajo na Ruse, da ne odnehajo od vojne; vsled tega najbrž ni pričakovati, da bi se na vzhodu kmalu prikazal mirovni angel s palmovo vejico v roki.

Naš zunanji minister grof Černin je te dni izjavil nekaterim časnikarjem, da je naš vojaški položaj na vseh frontah ugoden in da je Avstrija vsak čas pripravljena skleniti časten mir brez nasilstva in na podlagi medsebojnega sporazumljenja. Tak mir nam mora dati jamstva, da se strahovita nesreča svetovne vojne ne bo več ponovila. Nikdar pa ne bomo sklenili miru, ki bi bil za nas nečasten. Če celverosporazum ne vpoštevati naše poštene mirovne ponudbe, smo pripravljeni se boriti do skrajnosti. Da bodo narodna nasprotstva prenehala, hočemo ustavo v Avstriji in na Ogrskem tako spremeniti, da bodo vsi narodi postali enakopravni. Ne trpimo pa vmešavanja drugih držav v naše notranje zadeve. Na ta način hočemo pripravljati časten mir, ustvariti nov svet in preprečiti, da se strašna svetovna vojska ne bo več ponovila. To so cilji, za katere se bojujemo in za katere živimo in umremo.

Sv. Oče Benedikt XV. je te dni v odgovoru italijanskemu katoliškemu ljudskemu društvu na neko čestitko izjavil, da se vedno trudi in goreče goji željo, da bi se za vse narode prav kmalu sklenil časten krščanski mir.

Izmed angleških ministrov je za Lloyd Žoržem, kateri je izjavil, da bi Anglija sklenila mir s svobodno in neodvisno Nemčijo, ne pa s tako, kjer vlada samodržstvo, je o mirovni zadevi govoril tudi minister Cecil, ki je povdarjal, da se mora Srbija zopet popolnoma upostaviti. Četverosporazum Avstrije se smatra kot svoje glavne sovražnice. Glavna sovražnica je Nemčija. Anglija se bo vedno zvesto oklepala svojih zaveznic. Mirovni cilji Anglije so: trajno pobotanje, zadovoljujoč mir in odstranitev nemškega militarizma, t. j. nasilne pruske vojne moči.

Angleški municijski minister Churchill je na nekem shodu izjavil: Bodoče leto bomo imeli toliko granat, topov, tankov in letal, kolikor jih še nismo nikdar imeli. Borili se bomo, dokler ne bomo izvojevali popolno zmago, ki bo imela za posledico, da bo nemški narod izgubil vsako zaupanje v svoje sedanje vladarje in način vladanja.

Novi nemški državni kancelar dr. Michaelis je povodom triletnice vojne sprejel večje število časnikarjev ter jim v pojasnilu o položaju rekel med drugim tudi tole: Iz govora angleškega ministrskega predsednika dne 21. julija je razvidno, da Anglija noče miru na podlagi sporazumljenja, nego hoče tak konec vojne, da bo Nemčija popolnoma podvržena sovražnikom. Minister Karson pa je celo izjavil, da se morejo začeti pogajanja še le tedaj kadar se bodo nemške armade umaknile s francoskega ozemlja za Reno. Michaelis je časnikarjem razkril tajno pogodbo med Francijo in takrat še carsko Rusijo, po kateri se zagotavljajo Franciji meje, ki jih je imela l. 1790, torej Alzacija, Lotaringija, ozemlje Saas in dalekosežne pridobitve na levem bregu Rene. Anglija odobrava te francoske vojne cilje in celo revolucionarna Rusija, ki je večkrat sveto proglašala mir brez pridobitev in odškodnin, ni zavrnila francoskih zavojevalnih ciljev. Ako sovražniki hočejo mir, se morajo tudi oni odpovedati svojim zavojevalnim načrtom.

Tako se torej vodilni državni sovražniki si držav še niso približali drug drugemu tako, da bi se mogli uspešno začeti s mirovnimi pogajanjimi. Nemški katoliški poslanec Erzberger, eden izmed centrovih voditeljev, pa je te dni izjavil, da bi se njemu posrečilo doseči tako približanje. Rekel je: »Če bi v bližnji bodočnosti imel priliko, da bi se razgovarjal z Lloyd Žoržem ali z Belferjem ali s kakšnim izmed prvih njihovih zaupnikov, bi se

zelo verjetno v malo urah o sporazumu, to je o mirovni podlagi toliko zedinili, da bi se uradna mirovna pogajanja mogla takoj začeti.« Erzberger naj torej kar začne!

Razne politične vesti.

Stajerčijanci so imeli preteklo nedeljo v Ptujju zborovanje, na katerem je govoril bivši sod. urednik Linhart, predsedoval pa je posestnik Penn. Linhart je udrihal po Jugoslovanih in zahteval, da Slovenci in Hrvati ne smemo dobiti samostojnosti, ampak da moramo še nadalje ostati pod nemško komando. »Stajerci« ne bo nič odločal o jugoslovanski državi, temveč bo iz nje izločen. Zato je razumljivo, da se »Stajerci«, nemškutarski odpadniki in nemški zagrizenci bojijo združene Slovenije ali Jugoslavije, kakor hudič križa. Oni vedo, da bo potem nemškutariji na naših tleh odklenalo za vselej in da ne bo pri nas prostora ne za »Stajerca«, ne za Šuleraja, ne za Šudmarko, ampak bo slovensko ljudstvo samo odločevalo o svoji usodi ter ne bo več ječalo v jarmu privandranih tujcev in nemških uradnikov. Na shodu so bili zbrani Ptujčani, nemškutariji iz Brega in ostale ptujske okolice ter naročeni udeleženci iz Maribora, med njimi seveda naš »priatelj« Francelj Girstmayr.

Pretekli teden so se nameravali vršiti v Pragiskupna posvetovanja Čehov, Jugoslovancev in Ukrajincev glede skupnega postopanja radi spremembe avstrijske ustave. Kot zastopnika Jugoslovancev sta bila od Čehov povabljeni poslanca dr. Korošec in dr. Krek, ki sta dne 24. julija res tudi odpotovala v Prago. Ko sta pa dospela tje, sta češkoagrarista »Večer« in »Venkov« jugoslovanska zastopnika zelo neokusno napadla, kakor da bi bila vladna agenta. Dr. Korošec in dr. Krek sta nato izjavila, da obžalujeta in obsojata neuljudni sprejem ter sta odpotovala iz Prage. Posvetovanje je vsled tega odpadlo. Nekatere češke stranke, zlasti narodni radikali in agrarci, so proti temu, da bi se avstrijska ustava spremenila potom državnega zbora, ampak so zato, da se češko vprašanje reši ali v češkem deželnem zboru ali pa ob priliki mirovnih pogajanj. Radi tega so proti udeležbi Treznješe misleči Čehi, posebno krščanski socialci in socialni demokrati, pa so za to, da se notranja preureditev Avstrije izvrši potom državnega zbora.

Na Dunaju se sedaj vršijo pogajanja med vlado in zastopniki strank glede sestave novega ministrstva, v katero bi naj vstopili zastopniki vseh državnoborskih deloljubnih strank. Nekaj časa je krožila vest, da bo novo vlado sestavil bivši ministrski predsednik baron Beck, ki ima v Savinjski dolini obširna posestva. Novejša poročila pa pravijo, da je malo upanja, da bi prišel Beck na krmilo.

Cesar je naročil ministrskemu predsedniku dr. Seidler, naj sestavi stalno ministrstvo. Dne 31. julija je dospel dr. Seidler v državno zbornico, kjer je sporočil cesarjevo naročilo. Natančni načrti, kako misli dr. Seidler sestaviti novo ministrstvo, še niso znani, govori se pa, da bodo v vlado pozvane vse državnoborske stranke. Dunajska poročila naglašajo, da bo nova vlada razpolagala v zbornici z dovolj veliko večino. Poljake upajo pridobiti na ta način, da bo za namestnika v Galiciji imenovan civilni dostojanstvenik. Ministrstvo bodo pomnožili z raznimi novimi ministri, tako da bi bilo v ministrstvu 12 poslancev. Vitez dr. Seidler se te dni pogaja z državnoborskimi strankami glede podrobnosti o sestavi ministrstva. Cesar je poklical k sebi ministrskega predsednika Seidlerja in Eszterhazyja ter zunanjega ministra grofa Černina.

Med Poljaki se opaža veliko gibanje, ki je naperjeno proti Nemčiji. V Varšavi so zaprli brigadirja poljskih legij, generala Pilsudskega, in polkovnika Sosukovskega, ker so ju osumili, da delata proti Nemčiji ter sta preveč prijazna Rusiji in Avstriji. Oba so vključena tirali v Nemčijo, kjer so ju djali v ječo. Vsled tega je nastalo med Poljaki v novi Poljski in tudi v Avstriji in Nemčiji veliko razburjenje. Velik del poljskih legij sedaj noče priseči zvestobe Nemčiji. Cela vrsta višjih častnikov je odločilo svoja mesta. V Varšavi so pobili šipe na palači, kjer prebiva nemški gubernator Beseler, kateremu se očita, da silno odurno nastopa proti Poljakom. — V Krakovu je baje imel te dni Poljski klub avstrijskega državnega zbora tajno sejo, v kateri se je sklenilo, da bo klub prekinil zveze s sedanjo vlado, ker se do sedaj ni v Galiciji nadomestila vojaško vlado s civilno.

Rusko bojišče.

Naši korak za korakom prodirajo proti Rusom. Zasedli smo že tretjino Bukovine. Včerajšnja poročila pravijo, da imamo samo še en dan hoda do Černovic, ki so obkoljene od treh strani. Rusi se umikajo iz Bukovine v severozahodni kot Rumunije in Besarabije. Severno od Bukovine smo med me-

stom Husiatin (vzhodno od Bučaca) in vzhodno od mesta Zalesčiki na 50 km dolgi fronti prekoricali obmejno reko Zbruz. Tukaj smo prodrli precej daleč v rodovitno rusko pokrajino Podolijo, ki se v sedanji vojski ni čutila vojskega gorja. Od te strani preti Rusom v Bukovini nevarnost, da jim naši na umikajo zaprejo pot. Ozemlje ob Dnjestru, Seretu in Zbruzi, na katerem naši prodirajo v Rusijo, je močvirnato, in se da z velikimi vojaškimi čelami prekoraciti edino v sedanjih suhih mesecih. Meseca septembra pa, ko se pričinja deževna doba, bo na tem prostoru premikanje čet nemogoče. Če proderejo do tega časa naši preko podolskih rek Švanec in Smotrič (pritoka Dnjestra), bo do zime Rusom nemogoče zopet prodirati proti Galiciji. — Severno od Tarnopola do mesta Brody še imajo Rusi zaseden ozek pas severovzhodno gališkega ozemlja. Položaj se na tem delu bojišča in dalje proti severu ni spremenil.

Ena tretjina Bukovine zopet naša.

Naše čete prodirajo v treh smereh v Bukovino, od severa, zahoda in juga. Zlasti težavno je naše prodiranje iz gozdnatih Karpatov v Bukovino, ker sovražnik brani skrajno žilavo vsako ped zemlje. Junaštvu naših čet se je posrečilo, da smo zasedli dosedaj eno tretjino Bukovine.

Naši pred Černovicami.

Nevzdržno prodirajo naše čete v smeri proti glavnemu mestu Bukovine, proti Černovicam. Zahodno od Černovic se nahajajo le še en dan hoda pred Černovicami.

Cesar zopet na ruski fronti.

Cesar Karel je bil dne 28. julija z manjšim spremstvom zopet na gališki fronti, kjer je osebno najhujšem ognju zasledoval razvoj bitke in opazoval hrabrost svojih čet. Bil je po vseh zopet osvojenih mestih sprejet z velikanskim navdušenjem.

Na drugih bojiščih.

Labi so poslali zadnje dni več oddelkov svojih zračnih ladij, da pogledajo, kaj delajo naši za primorsko fronto. Dne 28. julija so trikrat pripluli nad Idrijo in vrgli na mesto 120 bomb. Ker so slabo zadeli, je bila le mala škoda. Ubili in ranili so po eno osebo. Sicer pa je na italijanskem bojišču enakomerno življenje. Artilerija deluje od časa do časa zelo živahno.

Na rumunskem bojišču se vršijo pomembnejši dogodki edino na severovzhodni sedmograški meji, kjer so Rumuni v smeri od Foksanija po dolinah rek Kasinu, Susita in Putna prodrli že v okolico sedmograškega mesta Kezdy-Vasarhely.

Na francosko-angleški fronti na zahodu že divja grozovita artilerijska bitka skoro na celi črti. Na bojni črti so cele pokrajine uničene. Vse je porušeno; še enega drevesa ni več. Ob nekdanji francosko-belgijski meji in sicer v prostoru med rekama Lys in Yser pa se je v pondeljek, dne 30. julija pričela huda infanterijska bitka. Angleške naskakovalne množice so se navalile z veliko silo na 50 km dolgi črti na nemške postojanke. Prvi dan so prodrli 2—3 km naprej. Angležem bodo baje sledili tudi Francozi na vzhodnem delu francoskega bojišča. Ti napadi bi naj razbremenili Ruse, tako da bi morali Nemci večino svojih čet vreči z ruskega na vzhodno bojišče.

Na ostalih frontah nič posebnega.

Tedenske novice.

Za stolnega prošta mariborskega kapitlja je bil dne 1. avgusta t. l. slovesno inštaliran mil. g. dr. Martin Matek, dozda stolni kanonik in ravnatelj kn. šk. ordinariatske pisarne. Novemu proštu prav iz srca čestitamo in mu želimo, da ga ljubi Bog krepki in podpira v njegovi težavni službi!

Duhovniške spremembe. Prestavljeni so naslednji č. gg. kaplani: Josip Dušič iz Kozjega v Trbovlje, Anton Kuhar iz Ljubnega k Sv. Martinu na Paki, Martin Kozar iz Loke pri Zidanem Mostu k

Sv. Lenartu v Slov. gor., Anton Bratkovič, ki je bil zavljo bolezn v začasnem pokoju, v Leskovec, V. Jastrobnič, bivši vojni kurat, na Ljubno v Savinjski dolini. Na novo nastavljeni so naslednji č. gg. novomašniki: Martin Cepin pri Sv. Juriju ob juž. ž., Alojzij Mešiček v Kamnici pri Mariboru, Alojz Pirš v Zaleu, Franc Rakun k Sv. Emi, Janko Kljun v Selnici ob Dravi, J. Lužar v Loki pri Zid. Mostu, Ernest Vidic pri St. Juriju v Slov. gor. in Leopold Amon v Slivnici pri Celju. — Za provizorja na Remniku je imenovan tamošnji kaplan č. g. Matko Kravh.

Štajerski cesarski namestnik. Slovenska listi zadnji čas ostro prijemajo štajerskega cesarskega namestnika grofa Claryja. Med drugim se mu očita, da se ob začetku vojske ni popolnoma nič zavzel za po nedolžnem preganjanju Slovence, da neprestano zaostavlja slovensko ljudstvo, da se še ni naučil ne besedice slovensko in da je največ kriv, da se na Štajerskem, posebno v slovenskem delu dežele, rekvirira živina, žito in drugi pridelki z vso brezobzirnostjo. Vse to je baje prišlo na uho tudi v najvišjih krogih. „Sl. N.“ poroča, da bodo v kratkem odpoklicani razni cesarski namestniki, ki so se izkazali ali za nesposobne ali pa za nevedne zaupanja prebivalstva. Odpoklicana bosta baje tudi štajerski in iržaški namestnik. Predno pa bo Clary šel v zaslužni pokoj, namerava izvršiti nekatere osebne spremembe pri spodnještajerskih političnih uradih. Mariborskega Weissa, velikega prijatelja Slovencev, kateri je bil osebno prepričan, da so l. 1914 preganjani Slovenci vsi bili v resnici krivi zločinov, katerih so jih dolžili, Clary ne namerava izmenjati, ker se je po njegovem mnenju Weiss l. 1914 izkazal za najbolj pripravnega nemškega uradnika za Slovensko Štajersko. Povišati pa namerava drugega prijatelja Slovencev, ptujskega Netoliczka, ki je enakega mišljenja kot Weiss ter je l. 1914 tudi bil enakega ravnanja. Netoliczka, ki je popolnoma v rokah nemške in nemškutarske struje, baje pride v Celje, kjer mu bo nemški Volksrat nadel vaje. Mesto Netoliczka baje pride v Ptuj konjiški dr. Hohl, zoper katerega se že tudi množijo pritožbe. Take in slične spremembe se namerava izvršiti Clary, predno se bodo zaprle duri.

Štajercijanski sklepi. Pod komando socialnega demokrata, sedanjega »Štajercevega« urednika, so nemškutarji na nedeljskem zborovanju (glej odstavek med »Raznimi političnimi vestmi«) v Ptuj skrbpicali nekaj resolucij. V eni izmed teh se jim veleva, da se Štajerska ne sme raztrgati v dva dela in da Jugoslovanske države ne sme biti. Ko so slišali to resolucijo, so Štajercijanci bridko vzdihnil, ker jih je popadla težka slutnja, da bodo morali pobrati sila in kopita ter se izseliti; zakaj drugače se ne bodo mogli odtegniti pretečemu raztrganju, ki ga bodo izvršili strašni Jugoslovani. Še globlje so Štajercijanci zazdehnili ob drugi resoluciji, ki izreka nezaupnico slovenskim poslancem, ker ne delajo gospodarske politike. Prišla jim je namreč na misel gospodarska politika ptujskega okrajnega zastopa, ki se je izrekel zoper vojne podpore na deželi in za znižanje cen pri živini in ki je prodajal galico po tako visoki ceni, kakor noben drug zastop. In pri tej misli jim je že v usta prikipela želja: Take gospodarske politike nas reši, o Gospod!

„Štajerc“ se ne da motiti v svojem visličarsdem poslu ter v svoji številki z dne 29. julija zopet trdi, da je ona češko-slovanska brigada, ki se je na ruski strani hrabro borila pri Zborovu, sestavljena iz čeških dezertarjev, ki torej sodijo na vislice. Naše poročilo, da je ona brigada sestavljena iz Čehov in Slovakov, ki so na Ruskem naseljeni kot tamošnji državljani, pa imenuje laž. No, če je to laž, potem so lagali nemški listi, med njimi dunajski list „Reichspost“, po katerih smo posneli to poročilo. Nemški podrepanik „Štajerc“ se je zelo zaletel, ker se je predrznil Nemeem, svojim gospodom, očitati — laž. Vsekako pa „Štajerc“ laže, ko poroča, da je uradno dognano, da je dotična brigada sestavljena iz čeških dezertarjev. Kateri urad je to dognal in pa kdaj?

Ponosen oče je Janez Slaček, želar iz Gornje Ročice, okraj Sv. Lenart v Slov. goricah. Dal je cesarju v obrambo domovine s e d e m sinov, katerih dva: Dominik in Ernest sta padla na polju časti in slave, dočim jih stoji ali v vojski petorica z geslom: Hrast se omaja in hrib, Slovenec stoji ali umrje za dom in cesarja. Dvainsedemdesetletnemu očetu in mamici naše častitke!

Naknadna prebiranja letnikov 1899, 1898 in 1897. V času od 3. do 22. septembra t. l. se bodo zopet vršila naknadna prebiranja črnovojniških zavezancev rojenih v letih 1899, 1898 in 1897. Vsi

črnovojniški zavezanci omenjenih letnikov se morajo zglasiti pri svojem županstvu med 6. in 11. avgustom. Kraj, dan in ura naknadnih prebiranj bo razvidna pri vsakem županstvu. Izvzeti od teh prebiranj so samo tisti črnovojniški zavezanci, ki so bili po 30. aprilu 1917 superarbitrirani, ali kot nesposobni za črnovojniško službo z orožjem odpušteni iz črnovojniške službe, nadalje tisti, ki so za vsako črnovojniško službo očitno nesposobni, kot bebeci, gluho-nemi, na obeh očeh oslepel, umobolni in katerim manjka ena roka ali noga.

Velik požar. V torek, dne 31. julija ob 4. uri popoldne je v trgu Vinica pri Ormožu (na Hrvaškem) izbruhnil hud požar, ki je upepelil poslopja 49 posestnikov. Ogenj je zanel petletni otrok v nekem skednju. Pogorelec je ostalo samo 9 hiš, drugo pa je vse zgorelo. Žrtev plamena je postala tudi ena ženska; poškodovan se je močno tudi en varaždinski požarnik. Zgorelo je nad 100 svinj, in več druge živine. Vsi poljski pridelki in gospodarska orodja so žrtev požara. Požar je prišlo gasit poleg viniške še 6 sosednjih društev. Ognjegascem je bilo nemogoče požar ugasiti ali omejiti. Vnela se je hiša za hišo. Vročina in veter ter suša so še bolj pospešila veliko nesrečo. V pol uri je bil cel trg v plamenu. Škoda je ogromna.

„Sv. Areh na Pohorju“ je naslov lični knjižici, ki jo je spisal profesor dr. Kovačič. Knjižica, katero toplo priporočamo, se naroča v tiskarni sv. Cirila v Mariboru in stane 1 K s poštnino vred.

Gospodarske novice.

Rekviriranje svinj. Deželna komisija za nakupovanje živine je sklenila svoj čas proti dokazom slovenskoštajerskih kmetijskih zastopnikov, da monopolizira nakup svinj, t. j. da smejo nakupovati svinje le od živinoprometnega zavoda pooblašeni nakupovalci. Izrečno se je povdarjalo, da stem ni spojena nobena rekvizicija, temveč da ti nakupovalci pokupijo le svinje, katere kmetje prostovoljno oddajo in kakor vsako leto prodajo, koliko jih imajo odveč za lastno gospodarstvo. Dež. odbornik dr. Verstovšek je izvedel te dni, da namerava c. kr. urad za prehrano na Dunaju uvesti rekvizicijo svinj. Odločno je protestiral pri ministru Höferju, da bi kaj takega uveljavil, ter ga opozoril na to, da svinjereja v ednem letu popolnoma propade, če bi oblasti nasilno jemale kmetom svinje. Obrnil se je dež. odb. dr. Verstovšek zajedno na vodjo poljedelskega ministrstva in ga rotil, da v tej stvari odločno brani kmeta in skuša zabraniti rekviriranje svinj. Kmetijske podružnice, zganite se in pojasnite položaj, ki bi nastal, če bi se še odjemale svinje živinorejcem. Poslanci bodo storili svojo dolžnost; treba jih je pa podpirati.

Čudni slučaj rekvizicije kmetске vprežne živine. Iz ust prizadetih izvemo za naslednje slučaje načina, kako se rekvirira kmetška vprežna živina: Veleposestnik W. na Janževem vrhu pri Ribnici na Pohorju ima 183 oralov posestva. Posestvo je deljeno v dvoje: Prvo v izmeri 108 oralov in drugo v izmeri 85 oralov. Oba dela sta oddaljena drug od drugega poldrugo uro hoda. Že v mirnih časih je potreboval W. za obdelovanje svojih posestev 5 parov volov. Med vojno — sam je bil 4krat na fronti — so mu pobrali 4 pare volov in pred kratkim peti, to je zadnji par volov. Vole je bil baš navadil na jarem in pričel 2 njima prve poskušne vožnje. Njegov sosed S., ki ima pol manj posestva, a je dober prijatelj nakupovalca živine, pa je bil prodal svoj par volov podroko z velikim dobičkom, a vrhu tega se izposloval pri nakupovalcu, da je sedaj v posesti Wevih volov, koja je le-ta moral prodati za uradno mu predpisano ceno. Kaj pravi k temu c. kr. okrajno glavarstvo, ki je nakupovalca opozorilo, da W-u volov na noben način ne sme vzeti, če ni najnужnejša sila, ozir. le tedaj, če bi g. Z. sicer na noben način ne bil v stanu spraviti skupaj predpisane števila goveje živine za vojaško uporabo! Ker je g. Z. vola odstopil Su, je očitno ravnal naravnost proti izrecnemu naročilu okrajnega glavarstva. Konečno še opozarjamo na okolnost, da je W. ponujal v zameno za vole mladega junca in mlado telico, kar pa g. Z. ni hotel, marveč se opiral samo le na rekvizicijo obeh volov. — Drug slučaj: V mariborskem okraju je nek posestnik oddal meseca maja dvoje težkih volov. V zameno je pri sosedu kupil mlajše vole, a dobil jih je samo pod pogojem, da bo sosedu obdelal njegovih

10 oralov njiv. Sam je imel še svojih 8 oralov njiv, skupno torej 18 oralov. A kljub temu je nakupovalec poročal glavarstvu, ne da bi posestnika kaj vprašal ali ga obvestil, da noče dati volov. Glavarstvo pošlje strog odlok. Posestnik je bil presenečen vsled tega čudnega postopanja in je ekspresno prosil za odlog oddaje, ker bi moral sejati ajdo in spraviti žito pod streho itd. A vendar je moral gnati svoje vole na P., kjer jih je dobil drug posestnik. Sedaj je dvoje večjih posestev brez vprežne živine. Najlepše pa še pride. Glavarstvo je poslalo posestniku te dni kazensko polo, ker baje ni oddal volov. To je dokaz, da se dela nekje brez glave. Najprvo odvzeti nujno potrebno živino, nato pa še posestniku groziti s kaznijo. To so lepe reči! — Nekje na Slov. Štajerju pa se je zgodilo, da je posestnik dobil od glavarstva dovoljenje, da se sme vole obdržati. A čez dober teden nato dobi veliko kazensko polo, ker ni oddal volov. Kaj naj rečemo k takemu postopanju?

Čudna pota rekviriranja v mariborskem okraju. V naše uredništvo je došel posestnik, od katerega zahteva glavarstvo 100 kg ovsa a ga nima ne zrna vsejanega. — Drug posestnik zopet pravi, da bi moral oddati oves najpozneje do 31. julija, a oves se stoji zelen na njivi. — Krono temu načinu predpisovanja o oddaji pa je napravil žitni urad s tem, da zahteva od neke občine 40 kg pšenice. Občina pa poseduje samo kos gozda, malo parcelo pašnika ter občinske ceste in pota. Na občinskih cestah in potih pa v naših krajih nikjer ne raste pšenica. — V neko občino, katere ime je gg pri žitnem oddelku na razpolago, so poslali oddajni poziv za posestnika, ki ga sploh ni. Take in enake reči se dogajajo. Pozivamo urade, naj vendar pri predpisovanju in rekviriranju ne izgubijo glave in naj se po nepotrebnem ne razburja našega ljudstva.

Oddaja žganjarskih kotlov. Ptujsko okrajno glavarstvo (in menda tudi druga) zahteva oddajo bakrenih žganjarskih kotlov, ki so bili oproščeni oddaje. Ministrstvo je v tozadevnem odloku odredilo, da smejo okrajna glavarstva določiti, kateri kotli se morajo oddati in kateri ne. Čudimo se torej, da ptujsko glavarstvo zahteva ravno oddajo kmetijskih kotlov, meščanskih pa ne. Kmetje si s kotli žejejo slabejše sadje, drože in tropine, da se to blago ne pogubi. Meščanski žganjarji, kakor Strašil, Hutter itd. pa delajo žganje samo iz zasebne dobičkarije in kljub temu glavar Netoliczka zahteva samo kmetске kotle, dasiravno bi jih lahko oprostil. Ker je rok za oddajo zelo kratek (samo 8 dni), naj posestniki kotlov takoj napravijo prošnjo na glavarstvo za oprostitev kotlov.

Dražba konj. V soboto, dne 4. avgusta 1917, predpoldne ob 9. uri bo v c. in kr. konjski bolnišnici na Teznu pri Mariboru d r a ž b a k o n j. Posestniki, ki žele kupiti konje, dobijo pogoje pri glavarstvu, kjer dobijo tudi poverilnice za to dražbo.

Za lovce. Mariborsko okrajno glavarstvo nam naznanja, da bo dobila trgovina Franc Frangež v Mariboru v Gosposki ulici 300 kg svinčenih siber za lovce mariborskega glavarstva. Nakaznice za šibre izdaja prehranjevalni urad v Edmund-Smildovi ulici.

Nabirajte koprive. Slično kakor v lanskem letu opozarja tudi letos »Zveza gospodarskih zadrug za Štajersko« na važnost in potrebo, da se takoj prične z nabiranjem kopriv. Kopriv se naj ne izruva iz zemlje, marveč se jih naj odreže s srpom, nožem ali s koso. Pripomni se, da se naj koprive, ako le mogoče, na solncu dobro posušijo, kajti nezadostno posušene koprive kaj rade splenijo. Od plesnivih kopriv pa ni nobenega haska, ker je vlakno za nič in tudi za krmo niso plesnive koprive. Cene za nabrane koprive so letos nekoliko višje in znašajo za meterski stot zdravih in dobro posušeni kopriv z listjem vred, alitudi brez listja 14 K, za meterski stot posušenega koprivnega listja pa 16 K. V teh cenah pa stroški za prevažanje niso vračunjeni. Tozadevne ponudbe je vlagati na zgoraj označeno zadrugo.

Cene za plemene vprežne vole. Na razna vprašanja odgovarjamo, da se plemeni vprežni voli plačujejo po 3 do 3 K 50 v 1 kg žive teže.

Cene za les. Zveza avstrijskih lesnih veletrgovcev na Dunaju je sklenila sledeče lesne cene, ki so veljavne za kubični meter do preklica: Hlodi mehki neotesani 42—58 K, trdi 55—100 K, mehke deske 95—118 K, oglati ali otesani mehki hlo-di 80—112 K, trde deske 120—200 K, mehke

deske 90—120 K. Popraševanje po hrastovem trdem lesu in po mehkih deskah je bilo zelo zivahno. Blaga primanjkuje.

Hmelj. Na hmeljskem trgu v Zalcu je bilo v pretekli dobi popraševanje po tujem hmelju malenkostno. Cene za tuj hmelj so se gibale med 80—105 K za 50 kg. Zastopnik neke nemške pivovarne je pokupil nekaj bal tujega hmelja pridelka iz leta 1915 in sicer po 45 K za 50 kg. Vsled suše so letos ogrski hmeljski nasadi precej prizadeti. Galicija in Moravska ter deloma Šlezija bodo imele letos precej slabo hmeljsko letino.

Razne novice.

Poslano. Današnji številki smo priložili prospekt c. kr. avstr. vojaško vdovskega in sirotinskega sklada (zavarovalni oddelek za Štajersko) Gradec, Franzensplatz 2 radi zavarovanja vojnega posojila. Opozorjamo na to prilogo.

Kavina primes iz prazenih hroščev. Vseučilišni profesor dr. Neving v Inomestu je preiskal razne kavine primese ter dognal, da se nahajajo sedaj v kavini primese velike množine prazenih hroščev, kar je razvidno iz tega, da se najdejo v vsaki kavini primese glave, noge, tipalnice in drugi telesni ostanki prazenih hroščev — bržčas rujava hrošča. Dober tek!

Sedem otrok raztreščila granata. V Kraljevcih so otroci lovili ribe v potoku, ali namesto ribe so potegnili iz vode granato, ki je padla tja 1. 1914 v bojih s srbsko armado. Otroci so vlačili granato, ki je končno razpočila in raztrgala na drobne kose 7 otrok.

Karta za sladkor. Služkinja je ravno kar odšla po karte za sladkor. Kar se spomni gospod, češ, da jej je pozabil naročiti za eno karto več, ker so dobili včeraj novorojeno deklico. Urno stopi k telefonu ter pokliče uradnika, rekoč: „Prosim za mojo hišo eno karto za sladkor več, ker smo dobili novo deklico!“ — „Uradnik odgovori: „Nikakor ne! Deklica bi morala prinesiti karto za sladkor seboj od tam, odkoder je prišla!“

Dopisi.

Maribor. Za skupno cesarsko slavnost vseh mariborskih slovenskih društev, ki se bo vršila v nedeljo, dne 19. avgusta v spodnjih prostorih Narodnega doma, se delajo velike priprave. Pevske točke bo izvajal dobro izvežban pevski zbor, naprosena je že tudi godba, dobinki za tombolo prihajajo vsak dan od raznih strani. Vabimo že sedaj rodoljubne Slovence in Slovenke, da pridejo dne 19. avgusta proslaviti našega cesarja Karla I.

Maribor. Maršal nadvojvoda Evgen je pisatelju in ravnatelju Otonu Hofbauerju, kateri je tudi v mariborskih bolnišnicah prirejal humoristična predavanja, izrekel v laskavih besedah svoje toplo priznanje. G. Hofbauer je na južnozahodni fronti priredil predavanja v nad 400 bolnišnicah in pred več kot 50.000 vojaki.

Jarenina. Po dolgem času smo Jareninčani v nedeljo, dne 29. julija zopet enkrat obhajali večjo slovesnost. Naša dekleta so predstavljale igrjo »Junaske Blejke«. Priznati se jim mora, dobro so napravile; igrale so z navdušenjem in s čutom. Prav hvaležni smo jim za užitek in veselje, ki so ga nam napravile. Ravnoisto zahvalo zaslužijo tudi pevci, ki so pod spretnim vodstvom g. nadučitelja prednašali več pevskih točk, tako med drugim 6 glasno »Avstrija moja«. Nastopil je mešan in moški zbor. Udeležba je bila velika, vendar smo jih še dosti pogrešali, predvsem sosedov. Upamo, da nas pa ti posetijo dne 12. avgusta, ko bomo proslavljali rojstni dan našega ljubljene cesarja Karla I.

St. Ilj v Slov. gor. Zadeva glede broda čez Muro v Selnici ob Muri, ki ga je lamsko jesen odnesla povodenj, se vsled posredovanja od naše strani vendarle bliža ugodni rešitvi. Za soboto, dne 4. avgusta, je na okrajno glavarstvo v Mariboru sklicano posvetovanje udeležencev občin in zasebnikov. Zgradil se bo čimprej nov brod.

Lučane. Minila so že cela tri leta, odkar so se poslovili naši možje in fantje od nas. Vendar vsak dan premišljujemo o svetem miru, kdaj bo zvonček zazvonil: »Mir ljudem na zemlji, ki ste dobre volje!« Vendar tega se ni slišati. Moj mož Jakob se nahaja že tri leta na bojnem polju, ni še bil ranjen in tudi v bolnišnici še ni bil, ali to ni nobeno čudo! Saj ga varuje Marija. Tretji svoj god je obhajal na bojnem polju. Taki so naši slovenski junaki! — Suša je pri nas napravila ogromno škode. Otave in ovsu ne bo skoro nič. Koruza pa se je lepo popravila.

Najnovejša poročila.

Najnovejša avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 1. avgusta.

Vzhodno bojišče.

Severovzhodno od doline reke Kasinu so se zopet izjalovili srđiti sovražnikovi napadi. Pešpolk št. 82 se je boril tukaj s priznano silo. — V ozemlju kotatreh dežel so naše čete nepričakovano prodirale proti višinam, katere so imeli zasedene Rusi. Sovražnika smo vrgli nazaj. — V južni Bukovini prodiramo proti mestu Kimpolung. — Južnozahodno in severozahodno od Černovic je bil v srđitih bojih zlomljen nov, s protisunkom, zavarovan sovražnikov odpor. Tudi v kotu ob izlivu reke Zbruz smo zopet napredovali.

Na ostalih bojišcih položaj nespremenjen.

Iz nemškega poročila.

Berolin, 1. avgusta.

Na celi francoski fronti so se razvili izredno ljuti napadi angleško-francoskih čet proti nemškim postojankam. Bitka se nadaljuje z izredno ljutostjo.

V rusko žitno zakladnico!

Ruski polkovnik Andozovski piše v listu »Ruski Invalid«, da je cilj sedanje avstrijsko-nemške ofenzive proti Rusiji, zavzeti rodovitno rusko ozemlje v Podoliji do reke Dnjepr, ki se imenuje žitna zakladnica Rusije. Na tem ozemlju je nakopičenih nad 12 milijonov ton raznega žita.

Rusom odvzeli nad 250 topov.

Naše čete so odvzele Rusom v času od 19. do 31. julija nad 250 topov in 300 strojnih pušk.

Minister Belfer o Avstriji.

London, 30. julija.

Državni tajnik angleškega zunanjega ministrstva, Belfer, je v spodnji zbornici izjavil, da se naj z Avstrijo tako postopa, da se bodo njeni narodi mogli samostojno razvijati in sami odločevati o svojem razvoju.

Angleško mirovno ministrstvo.

Bern, 1. avg.

Anglija dobi novo ministrstvo, katero ima nalogo, skrbeti za popravilo in zgradbo po vojski poškodovanih in zrušenih vasi. Ustanovitev mirovnega ministrstva na Angleškem je znamenje, da so tudi Angleži prepričani, da do miru ni več daleč.

Kedaj se bo končala vojska?

Iz Pariza se poroča, da je bilo dne 31. jul. 1917 na vojnem posvetovanju četverosporazumovih držav v Parizu sklenjeno nadaljevati vojsko še čez zimo, ker vsled ruskega poraza v vzhodni Galiciji ni nobenega upanja, da bi bila vojska za četverosporazum zmagonosno končana še v tem letu. Treznomislec možje na naši, kakor na sovražni strani pa se resno trudijo, da bi se vojska na vsak način končala pred zimo. Posebno naš cesar Karel upliva na vse strani, da bi preprečil nadaljevanje vojske.

CEMENT IN APNO ZA KROMPIR!

Kupimo več vagonov zgodnjega krompirja v zameno za cement in apno.

Ponudbe na cementno tovarno in žgalnico apna

v Zidanem Mostu, Štajersko. 590

Majer se išče.

Biti mora rojenjen z večjimi otroci. Vojaščine prost (Vojni invalid ima prednost), v sadje, vino in živinoreji dobro izvežbani slovenščine popolnoma zmožen in nekaj nemščine. Dobra plača. Stalno mesto, če pripraven. Ponudbe pod »Slov. Štajer 312 a na anončno pisarno Kienreich, Gradec, Sackstrasse št. 4.«

Sv. Anton v Slov. goricah. Vsled hrabrosti v deseti laški ofenzivi je dobil malo srebrno kolajno Anton Čuček iz Župetinc.

Ljutomer. Za slov. slepce v Gradcu je nabralo omizje pri Martinu Lipovcu ob priliki patrocinijske sv. Ane na Podgradju 30 K. Posnemanja vredno! Kdor še kaj nabira naj pošlje prispevke č. sestri Klari Vrhunc, Odilien-Blindeninstitut v Gradcu. Usmilite se ubogih revežev!

Grabe pri Središču. Dne 18. julija t. l. je umrl v Rakeku na Kranjskem črnovojnik mladenič 1. Zadravec. Povodom dopusta se je odpeljal iz Središča dne 17. jul. ob 4. uri popoldne. C. g. vojni kurat piše, da je prišel v Rakek z vlakom dne 18. julija ob 4. uri zjutraj. Bilo mu je že na postaji tako slabo, da so ga morali prenesti v vojaško bolnišnico, kjer je, ne da bi prišel k zavesti, umrl proti 11. uri dopoldne. Vzrok smrti je notranje krvavljenje. Če se je ponesrečil med vožnjo, ni bilo mogoče zvedeti. Slučajno ve kak ž njim potujoči tovariš o tej zadevi kaj natančnega; tedaj se prosi, da poroča to njegovi materi Lizi Zadravec, kmetici na Grabah pri Središču. Rajni se je že leta 1915 bojeval proti Srbom in bil lani navzoč pri železnem koru ob priliki naše ofenzive na južnem Tirolskem. Tukaj je bil težko ranjen in mogoče je šrapnel, kateri mu je odtekal tical v plečah, bil vzrok sedajne tako nagle in nepričakovane smrti. Bodi mu lahka zemlja slovenska!

Stoprce pri Rogatcu. Smrtno je ponesrečil kmet Valentin Leskovar iz Razvojnika, eden najskrbnejših gospodarjev naše župnije. Ko je vozil kostanjev les za novo tovarno v Majšpergu in hotel v nekem strmem klancu voz zavreti, je prišel pod voz in bil v par minutah mrtev.

Gornjegrajski okraj. V nedeljo, dne 29. julija je imel poslanec in deželni odbornik dr. Verstovšek zaupni sestanek v Gornjem gradu. Zbralo se je lepo število mož iz Gornjega grada samega, iz občin Nove Štife in Bočne. Poslanec je podal sliko celega položaja; zvedeli smo marsikatero zanimivost in se utrdili v prepričanju, da sme slovensko ljudstvo popolnoma zaupati svojim poslancom, da bodo rešili težavno jugoslovansko vprašanje, ki ne sme izginiti z dnevnega reda. Poslanec dr. Verstovšek in celemu Jugoslovanskemu klubu se je izreklo popolno zaupanje. S trikratnim živijo-klicem na presvitlega vladarja Karla I. smo se zadovoljni razšli in moramo reči, da smo dobili po besedah poslančevih zopet poguma za življenje in novih upov za boljšo bodočnost. Taki shodi so v teh obupnih časih veliksanske vrednosti, ker širijo naredno zavest.

Staritrg. Gustav Habermuth, jurist in enoleten prostovoljec, je bil odlikovan dne 29. novembra 1916 s srebrno hrabrostno svetinjo II. razreda. Pred par tedni je došlo to sporočilo njegovim starišem, on pa se nahaja v vojnem vjetništvu v Italiji v Sardiniji.

Sv. Jedrt nad Laškim. Umrl je dne 20. julija najstarejši tukajšnji župljan, Radeckijev veteran, Martin Zorič v 89. letu. Doma iz Dobrniča na Kranjskem je bil z 18 leti potrjen k vojakom ter moral od nabora naravnost v Maribor k 47. pešpolku grof Kinsky, odtam pa skozi Ljubljano na laško bojišče. Vse je prehodil peš. Služil je najprej cesarja Ferdinanda in sicer pod Radeckim. Videl je večkrat, kako Radecki pa na konj sedi in roženkranc v rokah drži. Bil je tudi priča, kako je nadvojvoda Franc Jožef pri Sv. Luciji na konju sedeč čisto sam z nekega hriba opazoval bitko, kako so krogle sikale okoli njega, stari maršal Radecki pa se jezil, češ, čemu mu pošiljajo take na bojišče, ali mislijo Dunajčani, da nima drugega posla kakor da jih varuje. Nadvojvoda je postal cesar, in naš Martin se je še dalje pretepaj z Italijani. V spominu mu je ostala zlasti bitka pri Novari, kjer so naši strahovito naklestili Sardinco. Vsegavkup je prebil pri vojaki 9 let in 6 mesecev, se naučil nemški in laški, potem pa šel med premogarje v Hrastnik. Z lastnimi žulji si je postavil hišico ter delal, dokler mu ni roka onemogla. Zadnja leta je preživel pri svoji hčeri tu. Bil je še močen, vedno zdrav, slednjič se ga lotil rak na ustnih, prišlo je vojno pomanjkanje, in šel je, odlikovan s štirimi vojaškimi znaki, zvest cesarju in Bogu, po krono zmage v večnost.

Sevnica ob Savi. V četrtek, dne 26. julija smo položili k večnemu počitku še mlado, pridno ženo Martina Kozinc, veleposestnika in načelnika posojilnice v Prešniloki. Bolehala je več kakor eno leto. — Preminul je tudi 46letni vojak, skrbni posestnik Anton Kunšek v Lončarjevem dolu, v bolnišnici na Češkem. Zapušča ženo in več nepreskrbljenih otrok. — Svetila obema večna luč!